

*Letters to the Editor
Писма до редакцията*

МИЛКА ДЖИДЖОВА: С ОТГОВОРНОСТ И ВСЕОТДАЙНОСТ КЪМ МЛАДИТЕ

Мария Добрева
Фондация „Вигория“

Когато педагогическата работа е не само професия, но и призвание, резултатите от всеотдайния труд в полза на подрастващите са впечатляващи, а ангажиментите се превръщат в творческа дейност. Точно това се случва с преподавателката по физика Милка Джиджова, сега пенсионер, но активно ангажирана с обществена дейност. За хората, с които тя е в постоянно сътрудничество, е трудно да приемат, че тази енергична и отдадена в служба на обучението по физика и екологичното образование и възпитание на подрастващите жена през февруари т.г. навърши 70 години.

Милка Джиджова

Искам да използвам юбилейната годишнина за един специален поздрав – като разкажа за тази учителка, която превърна професията си на учител в мисия, мащабна и осмислена, дори и след пенсионирането си.

Родена е през 1948 година, в Града под тепетата – Пловдив, съхранил хилядолетната история и духа на жителите на тези земи. Интересът към физиката запалва у нея първата ѝ учителка по физика в Основно училище „Елин Пелин“ в Пловдив – Веса Дилова. Завършвайки средното си образование, тя знае какво ще продължи да учи. Кандидатства, приемат я и през 1970 г. завършва „Физика“ във Висшия педагогически институт – Пловдив (сега Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“), а по-късно специализира „Теория на обучението и възпитанието“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

По силата на задължителното по онова време разпределение тя започва работа в Шумен, където една година преподава физика и електротехника във Втора гимназия „Никола Вапцаров“. Тук благодарение на по-възрастните си колеги научава много неща, които трябва да знае всеки млад учител, но не се учат в университета. Следващите три учебни години е вече в Кърджали, също нуждаещ се от специалисти окръг, където преподава физика и астрономия в гимназията „Христо Ботев“. Тези години остават в живота ѝ с удовлетворението от работата ѝ и обичта на учениците ѝ, заради които остава още една година, въпреки че тригодишното разпределение е изтекло. Завръща се в родния си град, в който няма свободни места за учители по физика, поради което замества в различни училища. През 1975 г. започва работа в Окръжна станция на младите техници като завеждащ отдел „Организационно-методичен“, а по-късно като заместник-директор. Тук попада в колектив с много добри специалисти, повечето от които са физици. Естеството на работата я научава как се организират успешни събития и как се ръководи успешен екип. Натрупания организационен опит тя използва след това при работата си в училище – както в педагогическата си работа, така и в извънкласните форми на дейност, които ръководи.

Следващият етап от живота ѝ е свързан със София, където създава семейство. През есента на 1987 година започва работа като учител по физика в 74. средно общообразователно училище „Гоце Делчев“, където работи 25 години като преподавател по физика и астрономия. Като класен ръководител, възпитава учениците си в любов към природата чрез организиране на екскурзии и планински лагери, по време на които ги запознава с полезни за тях теми: „Планинска екипировка и маркировка“, „Опасности в планината“, „Оказване на първа помощ“ – знания и умения, които тя притежава като инструктор по туризъм. Тази квалификация М. Джиджова придобива през студентските си години в Централната планинска школа

– Мальовица. През годините на педагогическата си работа тя възпитава у учениците си чувство на отговорност, доброта, състрадание, взаимопомощ. Организира благотворителни акции с ученици и посещава с тях домовете за деца, лишени от родителска грижа, в Калотина, в с. Стоб, в Пловдив („Рада Киркович“) и Детско отделение за онкоболни в болница „Св. Георги“ в Пловдив. Срещите с тези деца оставят трайни емоционални следи и развиват съчувствие, солидарност, толерантност у учениците.

Стимулиращият подход и разширяването на възможностите за изява на даденостите на учениците, които тя използва в педагогическата си практика, дават добри резултати както в учебната работа по физика, така и в екологичното образование и възпитание на младите. Натрупаният организационен опит ѝ помага през 1996 година да създаде в училището еко клуб, който обединява ученици от различни възрасти и учители по различни специалности с общи интереси към околната среда. Успешно ръководи еко клуб „Гея“ в продължение на 16 години. Той се утвърждава като един от най-активните еко клубове в страната. През тези години тя свързва знанията по физика с тези за екологията, като наука, разглеждайки различните физични понятия като фактори, влияещи на състоянието на околната среда. Повишава компетенциите и квалификацията си по физика и екология чрез самоподготовка и участие в редица курсове. Ръководи групи за СИП (свободно избираема подготовка) по физика и екология, представяйки физичните знания по по-интересен и лесен за разбиране и запомняне начин. Участва със свои ученици в първите две издания на фестивала „Физика на сцената“ и в младежките сесии на националните конференции по физика. Участва с доклади в конференциите. През 2000 г. защитава в Департамента за информация и усъвършенстване на учители (ДИУУ) първа професионална квалификация с разработка, представяща възможностите на извънкласната работа по физика за екологичното образование на учениците. Тук особена е заслугата на Анка Райчева от ДИУУ, която я убеждава да опише своя дългогодишен положителен опит на учител по физика, работещ целенасочено за екологичното образование на учениците. През 2001 г. е обявена от Съюза на българските учители за „Учител на годината по природни науки“. Същата година е удостоена от Министерството на образованието и науката (МОН) с почетното отличие „Неофит Рилски“ за цялостна и високопрофесионална дейност в системата на народната просвета. През 2008 г. повишава квалификацията си в Обединения институт за ядрени изследвания (ОИЯИ) в Дубна, където е командирована и 10 дни работи с изявени учители по физика от различни градове на Русия.

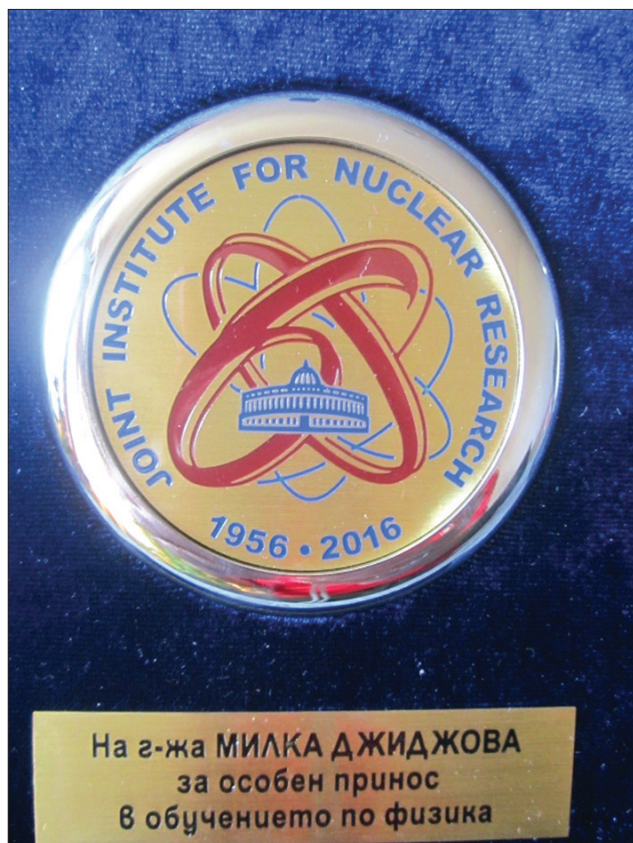
Милка Джиджова е инициатор за създаването на Националния ученически екопарламент като ЮЛНЦ (юридическо лице с нестопанска цел), работещо в обществена полза, по проект на еко клуб „Гея“, финансиран от Регионалния екологичен център за Централна и Източна Европа. В топлата есен на 2001 година участниците в срещата на представители на училищни еко клубове, организирана от еко клуб „Гея“ при 74-то училище в София, си спомнят ентузиазма на ученици и ръководители, които участват в учредяването на Националния ученически екопарламент. Този ентузиазъм е запазен през годините и дава добри плодове в прекрасните инициативи, организирани от Ученическият екопарламент. През октомври 2016 г. Екопарламентът отбеляза своя 15-годишен юбилей от създаването си. През тези 15 години, като председател на Управителния съвет на Екопарламента, Милка Джиджова инвестира знания, идеи, време и енергия в полза на младите хора на България и техните ръководители. Това са години, изпълнени със сесии на Екопарламента, обучения, конференции, младежки форуми, конкурси, природозащитни дейности. Години, през които се създава здрава мрежа от еко клубове в страната, мрежа от съмишленици, които взаимно се обогатяват, допълват, работят в партньорство. Като председател на Екопарламента, тя непрекъснато повишава компетенциите си в неправителствения сектор чрез участие в редица обучителни семинари: „Организационно развитие“, „Писане и управление на проекти“, „Умения за работа в екип“, „Изграждане и поддържане на партньорство“ и др., които прилага в работата си като председател на Националния ученически екопарламент. Участва като учител в национални форуми с ученици по важни за тях теми: „Организационни умения“, „Орхуска конвенция“, „Умения за общуване“, „Писане на проекти“, „Организиране на кампании“, „Условия за успешна компютърна презентация“ и др. Участва в журирането на ученически разработки от конкурси на Екопарламента и на други неправителствени организации, работещи за екологичното образование на учениците, с които е в партньорство. Инициатор и ръководител е на 17 проекта на Екопарламента, чрез които в продължение на 15 години осигурява финансирането на дейностите на организацията. През октомври 2016 г. се оттегля от председателството на Управителния съвет. Въпреки това, като почетен председател на Екопарламента, тя продължава да се вълнува от настоящето и бъдещето му и да организира различни събития с ученици и учители в различни градове, целейки да се съхранят и продължат добрите традиции, създадени с много труд, усилия и всеотдайност.

Фондация „Вигория“ изрази своето уважение и възхищение към работата на Националния ученически екопарламент, като награди Милка Джиджова през март 2016 г. с почетен плакет „Златна детелина“, направление „Екология“, „за нейната цялостна професионална работа на учител, съпроводена с много любов и всеотдайност към възпитаниците ѝ, за нейния принос за утвърждаване на Екопарламента като национална младежка организация с разнообразна и съдържателна дейност, деен фактор в образованието за околна среда и устойчиво развитие, за нейната компетентност, отговорност и доброволен труд в полза на младите“.

От 2006 г. тя е член на Управителния съвет на Съюза на физиците в България, където организира дейности с ученици и студенти от цялата страна: национален и подборен кръг на Балканското състезание по околна среда за ученици; национален фотоконкурс „Светлинни явления в природата“, посветен на обявената от ЮНЕСКО 2015 година за Международна година на светлината; фотоизложба с класираните творби на ученици и студенти, която е експонирана последователно в Благоевград по време на Националната конференция по физика, в Националния политехнически музей и в БАН при закриване на Международната година на светлината. През 2011 г. по време на VII конгрес на Съюза на физиците е удостоена със званието „Почетен член на Съюза на физиците в България“ за активната ѝ дейност като член на Управителния съвет на Съюза и за приносите ѝ към екологичното образование на младежта.

През цялата си четиридесетгодишна педагогическа дейност М. Джиджова се стреми да повишава квалификацията си, учи се от опита на другите и споделя своя опит по време на различни форуми. Има публикации в списания („Образование и квалификация“ и „Светът на физиката“), в сборници с доклади от национални конференции по физика, от националната научно-практическа конференция с международно участие „Човек, природа, здраве“ и др. През 2010 г. по време на Националната конференция по физика получава отличието на Международната фондация „Св. св. Кирил и Методий“ – Грамота за принос в откриване и развитие на млади таланти в областта на физиката и създаване на подходяща учебна среда за обучение по физика. През 2016 г. по повод на 60-годишния юбилей на ОИЯИ в Дубна е удостоена с Почетен плакет за особен принос в обучението по физика. Тези отличия са ярко признание за нейните големи заслуги като преподавател по физика, за успешната ѝ работа с подрастващите. Тя е член на журито на ежегодната Младежка сесия, която събира ученици, студенти и учители по физика от цялата страна. През последни-

те 6 години е член на Националния организационен комитет за провеждане на традиционната Национална конференция за обучението по физика и негов секретар. Член е на Националния организационен комитет и на жури на националния фестивал „Наука на сцената“, който се провежда през година в Севлиево. Член е на Националния организационен комитет на 10-ата юбилейна конференция на Балканския физически съюз, която се проведе през м. август 2018 г. в София.

Почетен плакет на ОИЯИ

Това са някои шрихи от богатия образ на една жена – учителката, която и след пенсионирането си успешно съчетава семейните си отговорности, като съпруга, майка на две деца и баба на три внуци, със своя морален

ангажимент към дейността на Националния ученически екопарламент, с участието си в работата на Съюза на физиците в България и като доброволен сътрудник в направление „Екология“ на фондация „Вигория“ от 2017 г. Така, на своята почетна 70-годишна възраст тя продължава с ентузиазъм да работи с мотивирани ученици и учители. Тази работа ѝ доставя удовлетворение и радост, зарежда я с енергия и нови идеи.

С поздравленията и благодарността към Милка Джиджова като колега и съмишленик зная, че изразявам и благодарността на голям брой учители от страната, които са работили съвместно с нея в инициативи на Екопарламента и за популяризиране на физиката като наука сред ученици и студенти.

JUBILEE: MILKA DZHIDZHOVA, A TEACHER

✉ **Ms. Maria Dobreva**

Foundation “Vigoria”

E-mail: www.vigoria.webs.com

E-mail: maria_hr_nik@yahoo.com